

Січевська А. О., здобувачка вищої освіти 3 курсу, група ФАМ – 181
Науковий керівник – Акименко О. Ю., к.е.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

В наш час економічні процеси в світовій економіці стрімко розвиваються, створюючи при цьому нові вимоги у сфері оподаткування, в тому числі в оподаткуванні зовнішньоекономічних операцій. З урахуванням того факту, що в сучасних умовах розвитку світового господарства відбувається активне зростання обсягів міжнародної та світової торгівлі, значимість зовнішньоекономічної діяльності неухильно зростає. В свою чергу регулювання зовнішньоекономічної діяльності, яке здійснюється з метою забезпечення збалансованості економіки та рівноваги внутрішнього ринку, спроможне створити найбільш сприятливі умови для залучення економіки країни в систему світового поділу праці [1]. Схематичне відображення процесу регулювання зовнішньоекономічної діяльності, запропоноване Акименко О.Ю. (рис.1) дає підстави стверджувати, що однією з важливих проблем соціально-економічного розвитку України є реформування податкової системи.

Забезпечення побудови сучасної соціально орієнтованої, конкурентоспроможної ринкової економіки, інтегрованої в ЄС, визначення орієнтира сталого економічного зростання інноваційно-інвестиційної спрямованості, реалізація налагодженої бюджетної та соціальної політики не є можливою без здійснення виваженої державної політики для забезпечення балансу інтересів держави та платників податків [2].

Значуща роль при цьому повинна належати процесу оподаткування зовнішньоекономічних операцій, оскільки саме митні платежі займають саму високу частку у структурі дохідної частини Державного бюджету України. Тому формування потужної системи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в умовах лібералізації митної політики України є надзвичайно актуальним та доречним питанням, що потребує подальшого дослідження [3].

Необхідність поглиблення класифікації регулюючих дій держави на торгові відношення з іншими країнами (тобто експорт, імпорт та митні податки) вважається обумовлюючою причиною, що спонукає Україну брати участь в інтеграційних процесах та здійснювати адаптацію законодавства до законодавства ЄС. Так, Законом України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 р. визначено мету такої адаптації, – досягнення відповідності правової системи України *acquis communautaire* з урахуванням критеріїв, що висуваються Європейським Союзом (ЄС) до держав, які мають намір вступити до нього [4].

Ефективність зовнішньоекономічної діяльності визначається можливістю сформувати оптимальне оподаткування щодо податків, які стягуються при експорті та імпорті; принципів, форм та методів встановлення у відповідності з вимогами ГАТТ/СОТ.

Одним із вагомих показників поступової адаптації податкової політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності до умов ЄС є діючий інструментарій у фінансовій політиці, який сформувався в результаті вступу України до СОТ та її приєднання до секторальних домовленостей щодо зниження ставок мита на деякі групи товарів (кольорові метали, папір, сталь, деревина, фармацевтичні препарати, сільськогосподарська техніка, меблі, інформаційні технології, хімічні товари, наукове, медичне обладнання, будівельна техніка, іграшки, текстиль, меблі, одяг та сировина для виробництва технологічної продукції).

Отже, європейський вектор інтеграції, що знедавна домінує у зовнішній політиці України та фрагментарна адаптація податкової політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності, наближає країну до умов міждержавної податкової відповідності, що притаманна країнам Євросоюзу. Відтак, основними завданнями на наступні роки мають бути: по-перше, формування ефективної експортної політики України у відповідності до світових норм і принципів та підвищення частки високотехнологічних та середньотехнологічних видів економічної діяльності в українському експорті.

Список використаних джерел

1. Акименко О.Ю. Формування механізму сучасного регулювання зовнішньоекономічної діяльності як важливої передумови розвитку експортоорієнтованого виробництва. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. № 24, С.5-9.

2. Специфіка податкових систем України і країн Європейського Союзу та їх порівняльний аналіз. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_49/fail/38.pdf (дата звернення 15.03.2021 р.).

3. Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: фіскальні ефекти та регулюючий потенціал URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1663/1/%d0%b0%d0%82%d0%be%d1%80%d0%b5%d1%84%d0%b5%d1%80%d0%b0%d1%82.pdf> (дата звернення 15.03.2021 р.).

4. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу від 18.03.2004 р. № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text> (дата звернення 15.03.2021 р.).

5. Букало Н. А. Особливості оподаткування зовнішньоекономічних операцій і відображення їх в обліку. URL: <https://esnuir.eenu.edu.ua/jspui/handle/123456789/10076> (дата звернення 15.03.2021 р.).

Рисунок 1 – Регулювання зовнішньоекономічної діяльності [1]